

Records d'una infantesa

Els dies transcorrien entrelaçats un darrera l'altre i les quatre estacions passaven d'una a l'altra sense resolució de continuïtat. Tota la seva vida estava emmarcada pels camps d'oliveres, la vinya, els ametllers, una mica de gra per la despesa de casa, el petit hortet, el porc, i les quatre gallines i conills del corral. Les mules, el matxo, el carro i l'arreu. Més o menys com sempre havia estat.

Tenien ja tota la feina de la verema pràcticament acabada. Els dies eren més curts i el fred es començava a fer sentir. L'àvia Raimunda havia preparat d'hora el sopar. Era Tots Sants i els homes no tardarien gaire en arribar.

Efectivament, el sopar aquell dia va ser una mica més ràpid que de costum. Tot seguit l'avi Anton va agafar el rosari, i sota la llum del ganxo d'oli va anar desgranant les tres parts del rosari i després les lletanies. El foc a terra de la cuina anava guanyant en intensitat, el seu resplendor havia anul·lat la llum del llum de ganxo a mida que el pare l'alimentava amb més llenya per tal de començar a torrar les castanyes. "Els tres infants, asseguts a l'escambell, estàvem més pendents de les cabrioles de les flames i de l'espetec de les castanyes que no pas del propi rosari", recorda aquell any de 1925 com si fos avui el meu pare.

L'endemà de la Mare de Déu, el nou de desembre, amb un fred que pelava, tota la família, a igual que tot el poble, es disposava a iniciar la recollida de l'oliva. Amb els carros ben avariats i el dinar al portaviandes, arribaven d'hora al camp. Enfilats a les escales triangulars i pentinant les branques amb les serpetes feien caure l'apreciat fruit de l'oliva sobre les borrasses que havien estès al voltant de l'arbre. Un cop enllestit, i abans de passar a un altre arbre, les olives eren ensacades.

Cap al tard, i amb el carro carregat, arribaven a casa on els sacs s'anaven abocant un rere l'altre sobre les pendents llenques de fusta del triador; les olives rodolaven cap a la base i les fulles s'escolaven entre llesca i llesca.

De nou, i ja netes les olives, eren ensacades i segons ordre rigorós les venien a recollir i a mesurar els encarregats del Sindicat, deixant constància a cada casa de les quarteres emportades cap al molí.

Un cop al molí els sacs eren abocats a la gronsa que anava deixant caure controladament les olives a la roda de molí que era arrossegada per una mula amb els ulls tapats a fi de que no es maregés.

Transformades les olives en una pasta, aquesta era escampada sobre els esportins, plataformes circulars d'espart de quasi un metre de diàmetre, que s'apilaven com entrepanes un sobre l'altre fins a posar-ne vint-i vuit o trenta.

Sobre aquests esportins treballava la premsa anomenada de lliura. Era una premsa formada per una enorme, llarga i gruixuda biga que per un extrem estava fixada a un vigorós pal de rosca; cap a la meitat la biga estava fixada en un eix amb possibilitat de poder vascular; l'altre extrem era el qui actuava com a premsa. A la base del pal de rosca hi havia quatre barres en forma de creu; en una de cada barra s'hi agafava un home, que fent donar voltes al pal de rosca, feia anar pujant l'extrem de la biga el qual estava fixat al mateix temps i que a mode de palanca feia baixar l'altre extrem que anava comprimint i esprement els esportins, regalimant l'oli que era recollit en uns dipòsits o bassetes.

Acabada d'esprémer la pasta, i desfalcades les barres del pal de rosca, aquestes, al descomprimir-se la premsa, començaven a donar voltes en sentit contrari del roscat, moment que aprofitaven els vailets per agafar-s'hi i giravoltar.

A l'acabar la feina arribava el moment de cobrar i anar a descansar de la dura jornada. A casa, i tal com sempre s'havia fet amb qualsevol ingrés provinent de les collites del camp o d'un altre origen, els diners eren lliurats al padrí o padrina ja que ells eren els qui portaven el pòndol de la casa.

Tret del llibre: "HISTÒRIA D'UNA FAMÍLIA, HISTÒRIA D'UN POBLE" 1955
Gaudi Sobreperere